
Comisiile de expropriere și împrumutări.

(Reforma agrară din 1921 în Sălajul interbelic)

Marius BORZAN

Cuvinte cheie: arendare forțată, comisii, Comitetul Agrar, împrumutări, legea agrară, loturi de împrumutări, proprietate, păduri și pășuni comunale, reforma agrară.

Mots-clés: métayage forcé, commissions, Comité Agraire, mise en propriété, loi agraire, lot de mise en propriété, propriété, forêts et pâturages communaux, réforme agraire.

1. Aspecte introductive

Înainte de Marea Unirea din 1918, Sălajul reprezenta un comitat al Ungariei așezat în partea de N-E a Transilvaniei, care s-a constituit în anul 1876, prin unirea comitatelor Crasna și Solnocul de Mijloc, la care s-au adăugat câteva comune din comitatele Dăbâca și Cojocna. Ca întindere ocupa o suprafață de 3815 km², având o populație de 230140 locuitori, la 1910, din care 136087 erau români, aproximativ 59%, 87312 maghiari, circa 38%, germani 816, slovaci 3725, sârbi 6, iar 2192 de alte naționalități¹. Comitatul avea ca oraș de reședință Zalăul și era divizat din punct de vedere administrativ în 6 plăși, 239 comune rurale și două orașe, Zalăul și Șimleul Silvaniei. Schimbări esențiale în componența și împărțirea administrativ-teritorială a județului se produc după 1 Decembrie 1918. Primele nucleu de administrație românească în Sălaj, ca de altfel în întreaga Transilvanie, au fost constituite de Consiliile Naționale Române, apărute în procesul de pregătire a Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia. În Sălaj, Consiliul Național Român s-a format la 11 noiembrie 1918, având ca președinte pe Gheorghe Pop. Legea nr. 95 pentru unificarea administrativă din 1925, publicată în Monitorul Oficial nr. 128, din 14 iunie 1925, a adus o nouă configurație județului. S-au adăugat două plase și mai multe comune. La 12 octombrie 1925, prefectul județului Sălaj, dr. Iulian Andrei Domșa, comunică tuturor primarilor, notarilor și primarilor, noua structură administrativă, împreună cu tabelul despre împărțirea comunelor în plase, alcătuită conform deciziei Ministerului de Interne nr. 87615, din 9 octombrie 1925. S-au alipit județului cele două plase de graniță Carei și comunele Dobra, Hurez, Racova din județul Satu Mare, și plasa Valea lui Mihai, din județul Bihor. S-au mai adăugat comunele Cicmani, Băbeni, Surduc, Cristolț, Solona, Brâglez, Muncel și Cristolțu-Mare, din județul Solnoc-Dăbâca, și comuna Trestia din județul Cojocna. Prin urmare, în componența județului Sălaj au rămas localitățile sălajene de până atunci, cu excepția satului Tusa, care a trecut la județul Cluj.

Potrivit deciziei Ministerului de Interne, județul avea 3 orașe (Zalău, Carei, Șimleu), 267 comune rurale (cu 28 mai multe ca vechiul județ), grupate în 10 plase. Cu această ocazie unor localități le este schimbată denumirea. Sălajul devenea astfel unul dintre cele mai mari județe ale țării, având reședința în continuare la Zalău.

Partidul Național Țărănesc va adopta o nouă lege administrativă, în anul 1929, care va aduce unele modificări în organizarea administrativă. În 1930, Sălajul avea 285 de comune, iar în 1931, numărul lor va crește la 287. Numărul plaselor se va reduce de la 10 la 8. Astfel au fost desființate plasele Bocșa, Buciumi și Supurul de Jos, în locul lor luând ființă una centrală, cu reședința la Zalău. Cele 8 plase cuprindeau 103 notariate cercuale.

O nouă lege administrativă apare pe 27 martie 1936. La fel ca cele anterioare, aceasta prevedea împărțirea administrativ-teritorială a țării în județe și acestea în comune. Ambele aveau personalitate juridică.

---

1 Cristu S. Negoiescu, *Ardealul nostru. Transilvania, Banat, Crișana, Maramureș*, București 1919, p. 49.